

HANDLINGSPLANER

FOR

MÅSELV KOMMUNE

Innhold

2.1 ATOMULYKKER, BIOLOGISK G KJEMISK FORUTENSING	3
2.2 EKSTREME VÆRSITUSAJONER	5
2.3 EVAKUERING OG INNKVARTERING AV EVAKUERTE	7
2.4 ETABLERING AV STØTTEAPPARAT FOR INFORMASJON.....	9
2.5 ETABLERING AV STØTTEAPPARAT FOR MENNESKER I KRISE	10
2.6 SAMBAND.....	11
2.7 STRØMBRUDD	12
2.8 BRUDD PÅ VANNFORSYNING	13
3 OVERSIKT – KOMMUNALE FAGPLANER FOR KRISEHÅNDTERING:	15
Vedlegg:	16
Evakueringsoversikt - navneliste for mottakssentraler ved evakuering	16

HANDLINGSPLANER

Handlingsplanene tar utgangspunkt i de forholdene som blir avdekket i kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser. De handlingsplanene som er vedlagt i dette eksempelet er kun forslag til handlingsplaner. Skal de benyttes av kommunen må de tilpasses lokale forhold. Det vil også kunne være andre hendelser det må utarbeides handlingsplaner for, utgangspunktet må være de forholdene som er avdekket i risiko- og sårbarhetsanalysen.

2.1 ATOMULYKKER, BIOLOGISK G KJEMISK FORUTENSING

Hendelse	Atomulykker med fare for spredning av radioaktiv forurensning. Ulike årsaker: <ul style="list-style-type: none">✓ atomkraftverkulykke med radioaktivt nedfall✓ øvrige hendelser der radioaktive stoff blir eksponert (havari av atomdrevet fartøy, sprengning av atomvåpen, satellittstyrt m.m.)
Konsekvenser	Radioaktiv forurensning av mennesker, dyr, vann, matvarer, miljø osv., etter nedfall
Forberedelser	<p>Statens strålevern har døgnvakt med målestasjoner, i tillegg til varslingsavtaler med andre land med sikte på å motta tidlig varsel ved en atomulykke.</p> <p>Kriseutvalget for atomulykker er det nasjonale organet for håndtering av denne typen hendelser, og har vide fullmakter til å iverksette tiltak dersom atomuhell kan være til fare for Norge.</p> <p>Fylkesmannen har det regionale ansvaret for beredskap ved atomulykker. Til hjelp har Fylkesmannen et eget atomberedskapsutvalg (ABU), som er sammensatt av ressurspersoner innen aktuelle fagområder. Ved en atomulykke vil Fylkesmannen og ABU være underlagt Kriseutvalget, og motta direktiver herfra.</p> <p>Kommunen må være orientert om atomulykkesberedskapen i Norge, og være forberedt på å bidra ved iverksettingen av tiltak.</p>
Tiltak	<p>Kommunen må</p> <ul style="list-style-type: none">✓ gi informasjon overfor egne innbyggere.✓ iverksette tiltak etter de retningslinjer som blir gitt for området av Kriseutvalget for atomulykker, se merknader.✓ være forberedt på å ta imot forurenset materiale som spesialavfall

Merknader:

Tiltakene er beskrevet i egne tiltaksark basert på ROS analyser fra Kriseutvalget, og refererer til følgende forhold:

- ✓ Opphold innendørs
- ✓ Opphold i tilfluktsrom
- ✓ Sikring av forurenset område
- ✓ Dosereduserende tiltak
- ✓ Rensing av forurensete personer
- ✓ Akutt evakuering
- ✓ Bruk av kaliumjodidtabletter
- ✓ Tiltak i næringsmiddelproduksjon
- ✓ Kostholdsråd

Dersom atomberedskapssituasjonen skulle kreve at tilfluktsrom må tas i bruk, har kommuner med offentlige tilfluktsrom ansvar for at disse klargjøres. Dersom forholdene kan tyde på at det må forberedes for opphold over lengre tid, må en vurdere hvordan mat skal skaffes og tilberedes. I hver kommune er det lagret kaliumjodidtabletter som skal kunne deles ut til kommunens innbyggere i tilfellet dette tiltaket settes i verk. Disse står lagret i beredskapsrommet på Målselv helsesenter.

Vedlegg: Plangrunnlag for den kommunale atomberedskapen

2.2 EKSTREME VÆRSITUASJONER

Hendelse	<ul style="list-style-type: none">✓ Ekstremt uvær (kraftig vind, nedbør)✓ Spesielle værforhold (flom, isgang, springflo, snøskredfare m.m).
Konsekvenser	Personskader/ fare for omkomne, bortfall av livsviktig infrastruktur, tap av økonomiske verdier, og skader på miljøet
Forberedelser	Kommunen må: <ul style="list-style-type: none">✓ sørge for at nøkkelpersoner er kjent med prosedyrene for varsling av ekstremt vær.✓ kriseledelsen må ha drøftet og gått igjennom tiltaksplanen til kommunen.
Tiltak	Kommunen må: <p>vurdere om det varslede uværet kan få konsekvenser for kommunen, og i så fall:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ varsle aktuelle kommunale etater, barnehager, skoler og institusjoner.✓ varsle private virksomheter og andre som driver med byggearbeid.✓ varsle virksomheter og andre som er særlig utsatte. <p>Varsle innbyggerne over nærradio og NRK Troms, forberede seg på ev. hjelpeinnsats, f. eks. ved å kontakte nøkkelpersoner i Sivilforsvaret, Forsvaret ved 6. div, Heimevernet, frivillige organisasjoner osv.</p> <p>Tiltak som blir iverksatt må vurderes nøye, og det samme gjelder konsekvenser av varselet. Dette gjelder f. eks. når en tilrår å holde unger hjemme fra barnehage og skole, et slikt råd innebærer at disse må ha tilsyn av voksne. Det er viktig at en ved eventuell varsling understreker at etter mottak av varsel må hver enkelt selv følge med utviklingen av været via radio og TV</p>
Merknader:	
Varslingsansvar: <ul style="list-style-type: none">✓ Det norske meteorologiske institutt (DNMI) og/eller Værvarslinga for Nord-Norge har ansvar for varsling til Hovedredningssentralen (HRS), som igjen varsler lokale redningssentraler (LRS). Kopi av varselet sendes til Fylkesmannen. Politiet (LRS) har varslingsplikt til Fylkesmannen (Troms politidistrikt) og til lensmennene. Fylkesmannen har varslingsplikt overfor kommunene. Kopi av varsel går òg til nærradioene og lokal-TV. Ved fare for flom tilligger varslingsansvaret Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Fylkesmannen vil her viderefremidle flomvarsel til de berørte kommunene.	
Varslingsrutiner: <ul style="list-style-type: none">✓ Avgrensing: Erfaringsvis kan ekstreme vær-situasjoner slå ut svært lokalt. Vurdering av hvilke kommuner som skal få varsel er derfor vanskelig, og en vil derfor varsle alle	

kommunene (gruppesending pr. telefaks) der annet ikke er opplyst. Unntak omfatter spesielle værforhold, som f. eks. flom.

- ✓ Varsel innen kontortid: Varsel blir sendt ut over telefaks eller mail som gruppesending. Kopi sendes til nærradioer og lokal-TV.
- ✓ Varsel utenom kontortid: Mottaker må vurdere innkalling til kontor for telefonisk varsling av kriseledelsen i kommunen (primært ordfører), ev. ta kontakt med Værvarslinga for Nord-Norge (tlf.). Dersom tvil - ta kontakt med noen i kriseledelse. Et alternativ er å ringe politivaktene og be disse ta kontakt med lensmannsvaktene. Disse blir bedt om å vurdere risikoen innen egen kommune, og vil ev. varsle kommuneledelsen.

2.3 EVAKUERING OG INNKVARTERING AV EVAKUERTE

Plan for evakuering av personer fra et skadeområde eller et utsatt område i kommunen til et annet område i eller utenfor kommunen

Hendelse	Rasfare, flom, ekstreme vær-situasjoner, brann, radioaktivt nedfall, kjemikalieulykke eller andre hendelser som gjør det nødvendig å evakuere mennesker, og kanskje dyr fra avgrensede områder innen kommunen.
Konsekvenser	De evakuerte må skaffes innkvartering, forpleining og annen støtte
Forberedelser	Vedlikeholde beredskapen, kriseplaner, varslingslister osv. Evakueringsledelsen og de ansvarlige for innkvartering må gjøre seg kjent med planverket.
Tiltak	<p>Ansvar for evakuering:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Politiet er ansvarlig for å lede evakueringsarbeidet i samarbeid med kriseledelsen.✓ Kriseledelsen er ansvarlig for å koordinere ressurser og innkvartering i samarbeid med politiet.✓ Mannskap til evakuering blir innkalt fra Sivilforsvaret og Røde Kors. I alvorlige akutt-situasjoner vil skadestedslederen kunne benytte ressurs- personer blant de som skal evakueres. <p>Evakueringsledelsen må:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Skaffe oversikt over evakueringsområdet (hvem bor hvor osv.).✓ Informere de som skal evakueres om hva de skal ta med seg osv.✓ Skaffe egnet transport.✓ Sørge for at et mottaksapparat tar seg av innkvartering, forpleining osv.✓ Samle personer i egnede lokaler når innkvartering ikke kan skje direkte.✓ Registrere hvem som er innkvartert hvor, hvem flytter på egen hånd osv.✓ Kontrollere at evakueringsområdet er tomt og sette ut vaktmannskap✓ Hjelpe til med å behandle fysisk og psykisk skadde personer✓ Samarbeide med lokal redningsentral (LRS)/skadestedsleder✓ Varsle kommunen sin omsorgsberedskapsgruppe, evt. prest✓ Gi informasjon til de evakuerte, andre innbyggere, presse osv. <p>NB. Kriseledelsen i kommunen må varsles så tidlig som mulig!</p> <p>Ansvar for innkvartering:</p> <p>Ansvarlig leder for innkvartering, enten det gjelder evakuerte fra egen kommune eller utenfra, er kommunalråd for oppvekst, med rektorene sitt personell som medhjelpere.</p>

	<p>Innkvarteringsledelsen må:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ om mulig skaffe innkvartering hos pårørende.✓ sørge for forpleining, klær og annen nødvendig støtte/omsorg.✓ sørge for at de evakuerte får mulighet til å varsle pårørende.

2.4 ETABLERING AV STØTTEAPPARAT FOR INFORMASJON

Hendelse	En hendelse som ikke er ønskelig har skjedd, eller kan komme til å skje.
Konsekvenser	Det blir nødvendig med informasjonstiltak internt og eksternt, og etablering av publikumstelefoner.
Forberedelser	Detaljplan og fordeling arbeidsoppgaver for informasjonsberedskapen finnes i egen perm på serviceavdelingen. Her er også varslingslister over personell som skal ta seg av informasjonstjenesten, media og publikumstelefoner. Alle telefonene på serviceavdelingen blir disponert som publikumstelefoner. Egne lister med fordeling over hvilke nr. som er satt av til pårørende og presse finnes i samme perm. Opplæring og oppdatering av personell som skal bemanne informasjonskontoret foretas ved rullering av kriseplanen.
Tiltak	<p>Ansvar for informasjon:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ Informasjonskontor for publikum, pårørende og medier aktiveres etter beslutning av kommunens kriseledelse. Ansvarlig for informasjonskontor sørger for etablering av kontoret.✓ Informasjonskontoret er ansvarlig for intern og eksternt informasjon etter oppdrag fra kriseledelsen.✓ Det er kun ordfører som uttaler seg til pressen. <p>Pressetjeneste: Etablere senter for mediepersonell på kommunehuset. Informasjonskontoret koordinerer denne bruken.</p> <p>Publikumstjenesten: Etablere senter for publikumstelefoner. Telefonene på avdeling service brukes for inngående samtaler. Numrene for presse og pårørende gjøres tilgjengelig.</p>
Merknader: Se egen informasjonsplan	

2.5 ETABLERING AV STØTTEAPPARAT FOR MENNESKER I KRISE

Hendelse	<ul style="list-style-type: none">✓ Ulykke med alvorlig personskade eller død der flere er involvert eller saknet.✓ Vold med alvorlig legemsskade eller død.✓ Andre alvorlige hendelser av lignende art.
Konsekvenser	
Forberedelser	Kriseteamet skal gjennomføre realistiske øvelser årlig.
Tiltak	<p>Mottak av melding:</p> <p>Den som har mottatt meldingen sørger for å få situasjonsoversikt og gjøre den første koordinering samt å samle hele eller deler av kriseteamet, alt etter situasjonen. Kriseledelsen skal kontaktes. Det er her viktig med samtykke fra den kriserammede. Mottatt melding drøftes i kriseteamet så snart som mulig. Den som mottok meldingen (evt kriseteamet) avklarer hvem som tar kontakt med "kriserammede".</p> <p>"Kriserammede" blir kontaktet gjennom oppsøkende virksomhet og får tilbud om støttesamtale og veiledning.</p> <p>Kontakt med "kriserammede":</p> <p>Første kontakt med kriserammede bør foretas av en fagperson. Dette for å bedre observasjonen og få en utfyllende kartlegging av situasjonen med utgangspunkt i meldingen. Tid og sted for første kontakt avtales med "kriserammede". Skjemaet "Oppfølging av akutte kriser i Målselv" brukes som mal. Ny kontakt neste dag eller etter kort tid kan være aktuelt. Dette med bakgrunn i å gi rom for å "tenke etter" og bearbeide ting.</p> <p>Oppsummering i kriseteamet:</p> <p>Kriseteamet tar stilling til den videre oppfølgingen med utgangspunkt i ny oversikt av situasjonen og med registreringsskjemaet som mal. Ved mindre kriser er det som regel nok med involvering av deler av kriseteamet</p> <p>Det kan også være aktuelt at kriseteamet samles for å debrife seg selv og fagpersoner som har vært involvert i saken, for eksempel ambulansepersonell, hjemmetjenesten, legekantoret og vakthavende lege.</p> <p>Ved større kriser bør hele teamet samles, for eksempel når hele bygda engasjeres i en sak.</p> <p>Det anbefales ett møte per år for gjennomgang av rutiner.</p> <p>Avslutning og evaluering:</p> <p>Oppfølging av kriserammede skal være kortvarig. Intensjonen er å bidra med "hjelp til selvhjelp" i en endret livssituasjon. Rammer for avslutningen skal gjøres i samråd med den/de kriserammede Evaluering innhentes både fra "kriserammede" og involverte personer i krisegruppa.</p>
Merknader:	Se for øvrig plan for psykososialt kriseteam

2.6 SMITTEVERNPLAN

Hendelse	
Konsekvenser	
Forberedelser	
Tiltak	
Merknader: Se egen smittevernplan for Målselv kommune	

2.7 SAMBAND

Hendelse	Telenettet bryter sammen pga. ras, uvær eller andre årsaker, eller blir blokkert grunnet ekstremt stor pågang på telenettet.
Konsekvenser	Kommunen står uten eksternt og internt samband, eller kriseledelsen og nøkkelpersoner får ikke ringt på grunn av blokkering.
Forberedelser	Kommunen må: <ul style="list-style-type: none">✓ ha ajourført oversikt over alternative samband som kan brukes (Satellitt telefon HV, Sivilforsvaret, trygghetsradioer innen skogbruket, jaktradioer, høgspenlinjer osv.)✓ sammen med HV-området, øve på å bruke HVs nødsamband✓ ta med skolene og barnehagene i kommunen på VPT-liste slik at innbyggerne i en akutt situasjon har et sted de kan ringe ut
Tiltak	Kommunen må: <ul style="list-style-type: none">✓ iverksette alternative samband, om nødvendig motor-ordonanser✓ informere publikum om systemet med stenging av summetone, og hvor de kan henvende seg for å ringe ut i akutte situasjoner Telenor sitt regionale driftssenter (RDS) kan gjøre følgende: <ul style="list-style-type: none">✓ kople ut summetone hos abonnenter som ikke er prioriterte til å ringe ut (alle kan fortsatt ta imot inngående telefoner)✓ utvide antallet VPT - telefoner dersom det er behov for dette Kommunen kan varsle RDS på telefon xx xx xx xx (?)
Merknader:	

2.8 STRØMBRUDD

Hendelse	Stans av strømleveransen til husholdninger, institusjoner, private virksomheter m.m.
Konsekvenser	Store problemer for husholdninger, institusjoner og private virksomheter ved lengre strømbrudd. Mindre problemer ved kortere strømbrudd. Det kan spesielt oppstå vanskelige forhold om vinteren.
Forberedelser	Vedlikeholde kriseberedskapen. Kartlegge alternative strømkilder, aggregat, varmekilder, lys osv. Opprettholde god kontroll av linjenett osv. Forberede trafoer og institusjoner for mottak av strøm fra aggregat. Ved langvarig brudd forberede og etablere varmetuer.
Tiltak	Kommunen må vurdere følgende tiltak: <ul style="list-style-type: none">✓ kalle sammen kriseledelsen, beredskapsrådet og hjemmetjenesten✓ iverksette informasjonsberedskapen✓ rådføre seg med energiverket med hensyn til å søke hjelp fra Sivilforsvaret, HV, og/eller private installasjonsfirma✓ iverksette tiltak rettet mot omsorg eller andre hjelpetiltak innen kommunen✓ søke hjelp fra frivillige organisasjoner✓ etterspørre tilførsel av aggregat utenfra✓ låne ut handpumper fra Sivilforsvaret dersom det er behov for drivstoff-forsyning✓ skaffe etterforsyning av batteri til radioer, lommelykter osv.✓ gå ut i media med oppfordring til folk: ”Ta vare på hverandre” <p>I tillegg må kommunen kontinuerlig vurdere prioriteringslisten for strøm-forsyning til ulike institusjoner, private virksomheter osv.</p>
Merknader:	Dersom kommunen har tilgang på litt strøm, vil energiverket forsyne prioriterte kunder i samsvar med kommunens prioriteringsliste. I slike situasjoner vil ikke-prioriterte kunder og husholdninger kunne få sonevis innkopling etter nærmere kunngjøring.

Prioriterte bygninger ved strømbrudd

Dersom strømtilførselen blir redusert, er disse bygningene prioritert:

- Deler av kommunehuset
- Deler av legekantoret på Andslimoen
- Måselv syke- og aldershjem,
- Måselvtunet
- Øverbygd eldre- og sykehjem
- Bensinpumper i prioritert rekkefølge: Statoil Heggelia, Statoil Buktamoen, ESSO Andslimoen, Statoil Øverbygd, Shell Øverbygd

2.9 BRUDD PÅ VANNFORSYNING

Hendelse	Svikt eller stans i vannforsyningen til husholdninger, institusjoner, private virksomheter, gårdsdrift osv. Kan ofte ha sammenheng med strømbrudd.
Konsekvenser	<p>Store problem for husholdninger, institusjoner og spesielle virksomheter ved lengre tids brudd på vanntilførsel. På sikt kan det få konsekvenser for vanlige hustander med hensyn til drikkevann, vann til mat og hygiene.</p> <p>For virksomheter som trenger mye vann (f. eks. Nortura, forsvaret m.fl.), kan lengre brudd på vann tilførselen få store økonomiske konsekvenser. Dette kan også skape store problem for matproduksjonen (f. eks. gårdsdrift, frisorer, osv.).</p>
Forberedelser	Vedlikeholde kriseberedskapen. Kartlegge alternative vannkilder, pumper, aggregat, tankvogner m.m. Opprettholde god kontroll av filter, pumper, rør m.m. Etablere gode rutiner for gravearbeid i nærheten av vannrør.
Tiltak	<p>Kommunen må vurdere følgende tiltak:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ kalle sammen beredskapssekretariatet, beredskapsrådet og hjemmetjenesten✓ iverksette informasjonsberedskapen✓ samrå seg med vannverk og energiverk med hensyn om å anmode om bistand fra Sivilforsvaret, Forsvaret/HV, tankbileiere, bønder, frivillige organisasjoner m.m.✓ hjelpetiltak rettet mot omsorg eller andre hjelpetiltak innen kommunen✓ søke tilførsel av aggregat og pumper utenfra✓ etablere faste steder og faste tider for utdeling av vann (via tankbiler)✓ ta i bruk alternative vannkilder, private brønner, drikkevannsreserve mm. <p>I tillegg må kommunen kontinuerlig vurdere prioriteringsliste for vannforsyning til ulike institusjoner, private virksomheter, bedrifter, gårdbruk osv.</p>
<p>Merknader:</p> <p>I flere tilfeller forsvinner vannet der en har strømbrudd. Dersom kommunen har tilgang på noe strøm og dermed også kan pumpe vann, vil energiverket forsyne prioriterte kunder i samsvar med kommunens prioriteringsliste. Dette vil bli gjort via eksisterende rørledninger, ekstra rørledninger eller ved tankbiler. I slike situasjoner må ikke-prioriterte kunder og husholdninger selv hente vann på bestemte steder som blir opplyst til publikum.</p> <p>I de tilfeller der vannet ikke forsvinner ved strømbrudd, vil det likevel være behov for varsling og informasjon til publikum. Vannet må ev. kokes pga. kjemisk eller mekanisk forurensing, da UV-filter ofte ikke fungerer ved strømbrudd.</p>	

Risikobedrifter:

Prioriterte bygninger dersom det oppstår brudd på vannforsyningen

Dersom vanntilførselen blir redusert eller forsvinner helt, er vannverkene i kommunen pålagt å prioritere disse bygningene og stedene:

- Sykehjemmene
- Barnehagene
- Skolene
- Nortura
- Bønder
- Forsvaret

Prioriterte bygninger skal ikke betale for tilkjøring av vann.

I den grad bønder og andre ikke-prioriterte virksomheter ikke kan hente vann ved vannkilder i kommunen, vil Målselv kommune kjøre ut vann til disse etter behov. Ved henting selv vil alt vann være gratis. Ved tilkjøring vil kommunen ta seg betalt kr. 100,- pr. m³ vann.

Det vil stå vannvogner med gratis vann til vanlige boliger på følgende steder:

Sted	Dag	Klokkeslett
	Mandag – onsdag – fredag	0830 – 1000
	Mandag – onsdag – fredag	1030 – 1200
	Mandag – onsdag – fredag	1230 – 1400
	Tirsdag – torsdag – lørdag	0800 – 0930
	Tirsdag – torsdag – lørdag	1030 – 1200
	Tirsdag – torsdag – lørdag	1230 – 1400
	Tirsdag – torsdag – lørdag	1430 – 1600

3 OVERSIKT – KOMMUNALE FAGPLANER FOR KRISEHÅNDTERING:

Det skal finnes fagplanverk for krisehåndtering som dekker alle de avdelingene i kommunen hvor det anses nødvendig å ha slike planverk (f. eks. skoler, barnehager, akutt forurensning, smittevern, jordbruk, atomberedskap, vannforsyning osv.).

Alle fagplaner bør blant annet inneholde oversikt over personell og ressurser som kan brukes ved en krise.

Kommunale planer for krisehåndtering og andre organers planer:

- ✓ Kriseplan - skoler og barnehager
- ✓ Atomberedskapsplan
- ✓ Plan for psykososialt kriseteam
- ✓ Smittevernplan
- ✓ Kommunal vannforsyning

Andre beredskapsplaner

- ✓ Norsk folkehjelp sanitet – Midt-Troms

Vedlegg:

Evakueringsoversikt - navneliste for mottakssentraler ved evakuering

Navneliste for (lokasjonens navn:)	Navn	Adresse bopel	Adresse skadested	Ankomst (dato/kl.slett)	Avreise (dato/kl.slett)	Videresendt til